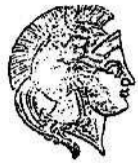

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ
ΕΔΩΞΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΩΣ
ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ",
ΕΡΓΑΙΝΕΣΑΙ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Αρ. Φύλλου 115 Αεργίτες - Χριστιανάρης - Καλαντάρης (Νοέμβριος - Δεκέμβριος - Ιανουάριος) 2015-16

Εκδήλωση κοπής της Βασιλόπιτας του Συλλόγου και απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης»

Το «θύμισμα»

Για μια ακόμη χρονιά συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία το έθιμο να ψάλλονται τα παραδοσιακά κάλαντα Όφεως, την παραμονή των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς σε κάθε Οφίτικο σπίτι στη Νέα Τραπεζούντα και στην πόλη της Κατερίνης.

Στο σπίτι του κ. Αριστείδη Τερζίδα

Στο σπίτι του κ. Αδαμίδα Χρήστου του Νικολάου

Συνέχεια στη σελ. 3

Πατήρ Χρήστος Σεϊταρίδης και πατήρ Δημήτριος Σταυριανίδης και η χορωδία του Συλλόγου.

Το Σάββατο 30 Ιανουαρίου ημέρα των Γραμμάτων και Εορτής των Τριών Ιεραρχών ο Σύλλογος του χωριού μας ο «Αλέξανδρος Υψηλάντης» πραγματοποίησε την εκδήλωση κοπής της Βασιλόπιτας του Συλλόγου, και απένειμε το βραβείο «Χρήστος Τερζίδης» στους Οφίτικης καταγωγής εισαχθέντες μαθητές σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι της Ελλάδος και του εξωτερικού.

Συνέχεια στη σελ. 6-7

Χριστουγεννιάτικη εκδρομή του Συλλόγου στην Έδεσσα και στη Θεσσαλονίκη

Ο Σύλλογος μας το Σάββατο 19 Δεκεμβρίου 2015 διοργάνωσε ημερήσια Χριστουγεννιάτικη εκπαιδευτική –ψυχαγωγική εκδρομή για τα παιδικά τμήματα του συλλόγου αναλαμβάνοντας το κόστος της μεταφοράς. Πρώτη στάση στην πανέμορφη Έδεσσα και συγκεκριμένα στο πάρκο των καταρρακτών όπου μας περίμενε η ξεναγός. Το όνομα της πόλης έχει φρυγική προέλευση και σημαίνει "πύργος/πόλη μέσα στο νερό. (weddes στα φρυγικά ήταν το νερό ή πύργος στο νερό). Την ίδια ρίζα είχε και η παλαιότερη ονομασία της πόλης που ήταν Βοδενά (voda στα σλάβικα είναι το νερό). Είναι από τους αρχαιότερους οικισμούς της Μακεδονίας και μάλιστα η σημερινή πόλη είναι κτισμένη στη θέση της ακρόπολης της αρχαίας πόλης.

σελ. 4-5

Οι μικροί και μεγάλοι εκδρομείς σε αναμνηστική φωτογραφία στους καταρράκτες Έδεσσας.

Γνωστοποίηση

Αγαπητοί συνδρομητές – συνδρομήτριες των Οφίτικων Νέων, με την παρούσα ανακοίνωσή σας γνωστοποιούμε ότι όσοι επιθυμούν να λαβαίνουν την εφημερίδα σε ηλεκτρονική μορφή να μας δηλώσουν το EMAIL τους στο EMAIL του συλλόγου info@ipsilantis.gr, βοηθώντας με αυτόν τον τρόπο τον σύλλογο ώστε να μειώσει σημαντικά τα έξοδα έκδοσης της εφημερίδας, τον χρόνο έκδοσής της ακόμα και για περιβαλλοντικούς λόγους (λιγότερο χαρτί – φάκελοι κ.τ.λ.). Η αποστολή της εφημερίδας θα γίνεται άμεσα, την επομένη της έκδοσής της και θα ξεκινήσει από το πρώτο φύλλο του νέου χρόνου, γι' αυτό εγκαίρως να μας γνωστοποιήσετε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις.

ΠΑΤΡΙΔΑ

Πατρίδα μου είναι ο τόπος που γεννήθηκα και αγαπώ
Η Νέα Τραπεζούντα των προσφύγων.
Πατρίδα μου είναι ο χώρος όπου έζησαν και τάφηκαν
3000 χρόνια οι προγονοί μου,
Ο Εύξεινος Πόντος.
Πατρίδα μου είναι ο πολιτισμός και η παιδεία που υπηρετώ.
Η Ευρώπη και η Ελληνική Φιλοσοφία.
Πατρίδα μου είναι ο συνάνθρωπος, ο Άλλος χωρίς διάκριση,
προς τον οποίο οδοιπορώ.
Πατρίδα μου είναι η Γη, το υπαρκτό τίποτα του Σύμπαντος,
που πρέπει να διαφυλάξω.
Πατρίδα μου είναι το Αόρατο της Φύσης, η Ιθάκη, στην οποία
ναυαγός θα λιμενεύσω.

Γ. Μεγαλόπουλος 2014

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Και μην ξεχνάτε να τακτοποιήσετε την συνδρομή σας για τα «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Στους ανταποκριτές μας:

Τερζίδη Αριστείδη τηλ. 23510-91572,

Σταυριανίδη Σταύρο, τηλ. 6973496145.

Στον ταμία του Συλλόγου: Εφραιμίδα Βασίλειο
τηλ. 6976806391

Ταχυδρομικώς με εντολή με τα στοιχεία
Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Αλέξανδρος
Υψηλάντης Νέας Τραπεζούντας Πιερίας Τ.Θ.
8004 ΤΚ 60100 Κατερίνη Πιερίας.

Μέσω τραπεζών για συνδρομητές εσωτερικού
και εξωτερικού στους κάτωθι λογαριασμούς:

Εθνική Τράπεζα Ελλάδας:

373/296174-11

IBAN: GR 6001103730000037329617411

Eurobank Εργασίας:

0026-0210-15-0100477219

IBAN: GR 9402602100000150100477219

Στην κατάθεση μέσω τραπεζών θα πρέπει να
αναγράφονται τα στοιχεία του καταθέτη για να
αποσταλεί και η σχετική απόδειξη από το ταμείο
του Συλλόγου.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

και η Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ ΓΙΑ ΤΑ «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Στεφανίδης Δημ. Κωνσταντίνος	10 €
Γρηγοριάδου Αθηνά	10 €
Ανθόπουλος Γ. Νικόλαος	20 €
Ανθόπουλος Νικ. Γεώργιος	15 €
Ανθοπούλου Μαρία	15 €
Σεϊταρίδης Χαράλαμπος	50 €
Αλεξιάδης Κωνσταντίνος	50 €
Παπαδόπουλος Μακεδών	10 €
Μαυροπούλου Ελένη	10 €
Αδαμίδης Δημ. Χρήστος	10 €
Μετοικίδης Δημήτριος	10 €
Αλχαζίδης Σπ. Αναστάσιος	10 €
Σπανός Ηλίας	20 €
Αδαμίδης Νικ. Χρήστος	10 €
Χαλκίδης Κωνσταντίνος	20 €
Αραβίδης Στ. Γεώργιος	10 €
Αραβίδης Γ. Σταύρος	10 €
Αραβίδου Γ. Άννα	10 €
Αραβίδης Κ. Νικόλαος	10 €
Χαραλαμπίδης Νικ. Κωνσταντίνος	10 €
Αδαμίδου Κων. Μαρία	10 €
Πετρίδης Ν. Κωνσταντίνος	20 €
Σεϊταρίδου Ρεωζίλη	10 €
Σεϊταρίδης Σωτ. Ιωάννης	10 €
Ζαβρίδης Δημήτριος	20 €
Αραβίδης Αρ. Κωνσταντίνος	20 €
Παναγιωτίδης Θωμάς	15 €
Φοροζίδου Όλγα	20 €
Κερτίκη Παναγιώτα	20 €

τα ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ μας

Γεννήσεις:

Την Δευτέρα 16 Νοεμβρίου ο Σιδηρόπουλος Κωνσταντίνος και η Παραδεισοπούλου Ανθούλα απέκτησαν κορίτσι.

Την Δευτέρα 1 Φεβρουαρίου ο Παραδεισόπουλος Αναστάσιος και η Ανθοπούλου Ηλιάννα απέκτησαν αγόρι.

Απεβίωσαν:

Την Τετάρτη 9 Δεκεμβρίου απεβίωσε ο πατήρ Λύσανδρος Φωτιάδης, σε ηλικία 92 ετών κάτοικος Φιλώτα Φλώρινας.

Την Πέμπτη 17 Δεκεμβρίου απεβίωσε η Χρυσούλα Αδαμίδου σύζυγος Γεωργίου, σε ηλικία 87 ετών κάτοικος Κατερίνης.

Την Κυριακή 3 Ιανουαρίου απεβίωσε ο Παραδεισόπουλος Νικόλαος του Βασιλείου, σε ηλικία 88 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

Την Δευτέρα 11 Ιανουαρίου απεβίωσε η Τοπουζίδου Αλεξάνδρα (το γένος Τερζίδου) σε ηλικία 88 ετών, κάτοικος Κορινού Πιερίας.

Την Τετάρτη 13 Ιανουαρίου απεβίωσε ο Τερζίδης Πέτρος του Αναστασίου, σε ηλικία 85 ετών, κάτοικος Κατερίνης.

Την Παρασκευή 29 Ιανουαρίου απεβίωσε η Ευθυμία Ζαϊφίδου σύζυγος Χρήστου, σε ηλικία 82 ετών, κάτοικος Σιδ. Σταθμού Κατερίνης.

Την Κυριακή 7 Φεβρουαρίου απεβίωσε ο Κοκκινίδης Χαρίτων του Αναστασίου, σε ηλικία 63 ετών, κάτοικος Κατερίνης.

Συλληπητήριο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης» Νέας Τραπεζούντας εκφράζει τα θερμά του συλληπητήρια για την απώλεια του συγγραφέα-ιστορικού Γεωργίου Ανδρεάδη, του πολύ καλού φίλου του συλλόγου και της Νέας Τραπεζούντας και συνεργάτη για πολλά χρόνια της εφημερίδας Οφίτικα Νέα. Αιωνία του η μνήμη.

Με τιμή το Διοικητικό Συμβούλιο
του Συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης»
Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δίμηνη έκδοση

ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο ο πρόεδρος του Συλλόγου
ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Βασίλης Παραδεισόπουλος 6937054415

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τηλέφωνο - Fax: 23510 91291, E-mail: info@ipsilantis.gr

WEB SITE: www.ipsilantis.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Δ.Σ. Συλλόγου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τερζίδης Αριστείδης

Μεγαλόπουλος Ιωάννης

Σεϊταρίδης Δημοσθένης

Τερζίδης Βασίλειος

Εκτύπωση: Τυπογραφείο "Παναγιωτής - 23510 23625

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Φυσικά πρόσωπα: 10 ευρώ

Σύλλογοι - Κοινότητες: 30 ευρώ

Τράπεζες - Επιχειρήσεις Α.Ε. 45 ευρώ

Εξωτερικού:

Για χώρες Ευρώπης 25 ευρώ

Για άλλες Ηπείρους 30 δολ. ΗΠΑ

Επιταγές - εμβάσματα:

Εφραιμίδης Βασίλης - Ταμίας (6976806391)

60100 Νέα Τραπεζούντα

*Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται

*Τα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους
και όχι του Συλλόγου "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"

- 1) α) Ξεριζώνω κάτι (ρήμα), β) Βιαστικά χωρίς ανάσα.
- 2) α) Η φωτιά, β) Το ιερό του ναού.
- 3) α) Η φθίνη στα είδη, β) Έτσι.
- 4) Βγάζω την κόρα του ψωμιού (ρήμα).
- 5) Ο βλάσφημος άνθρωπος.
- 6) α) Φωνάζω δυνατά (ρήμα), β) Η μπουκιά ψωμιού.
- 7) α) Φάρμακο φυτό, β) Η χούφτα.
- 8) α) Το κολοκύθι βρασμένο με χαψία, β) Είναι πολύ άρρωστος.
- 9) α) Η πίτα για μνημόσυνο στον Όφι. β) Η παραλία (γενική).
- 10) α) Χαλνάω το ρούχο πάνω μου (ρήμα), β) Τα ούλα μας.
- 11) α) Λιώνω κάτι με τρίψιμο (ρήμα), β) Η φρέσκια κούκλα καλαμποκιού.
- 12) α) Ο λαιμός του ανθρώπου, β) Το σουβάλι είναι πλήρες.

Η λύση του προηγούμενου ιστιόλεξου νο 12.

- 1) α) Χαρχάλια, β) Χαλ, 2) α) Χαλασένω, χαλέ,
- 3) α) Χαραπά, β) Χορόμ, 4) Χαμπουσιεύω,
- 5) α) Χαρτσα, β) Χουμί, 6) α) Χασεύω, β) Χαψία,
- 7) α) Χλιούμαι, β) Χι, 8) α) Χατούνα, β) Χλιο,
- 9) Χαρτσικλώνω 10) Χαψιοκόλοθο, 11) α) Χοχόλια,
- β) Χολή, 12) Χρισαφιάσιμο.

Τερζίδης Αριστείδης ο Δίκαιος

ΙΣΙΟΛΕΞΟ ΝΟ 13

1	A							A				
2	A						A					
3	A						A			A		
4	A					E						
5	B					H						
6	B							B				
7	B							B				
8	B							B				
9	Γ									Γ		
10	Γ							Γ				
11	Γ							Γ				
12	Γ							Γ				

Το «θύμισμα»

συνέχεια από τη σελ. 1

Το έθιμο αυτό το «θύμισμα» όπως λεγόταν στον α-λησμόνητο Όφι, το οποίο και έφεραν και στην νέα τους πατρίδα οι πρόγονοι μας, οι πρόσφυγες της πρώτης γενιάς, συνεχίζεται έως και τις μέρες μας με πολύ μεγάλη επιτυχία. Με μπροστάρηδες τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, πολλά μέλη του Συλλόγου και τα παιδιά των τμημάτων του Συλλόγου μας συνοδευόμενα με τους καταξιωμένους νέους και παλαιούς λυράρηδες αλλά και τους μικρούς μαθητούμενους τους τμήματος εκμάθησης ποντιακής λύρας, σχημάτισαν έξι (6) ομάδες οι οποίες με πρωταρχικό σκοπό τη διάσωση και διάδοση αυτού του εθίμου, αγγόγυστα και με πολλή αγάπη έψαλλαν τα παραδοσιακά κάλαντα σε όλα τα σπίτια των Οφιτών, μελών, συγγενών και φίλων του συλλόγου μας στην Κατερίνη και τη γύρω περιοχή, και φυσικά στο χωριό μας, τη Νέα Τραπεζούντα.

Το Διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου ευχαριστεί όλους και όλες, μικρούς και μεγάλους για την συμμετοχή τους στα κάλαντα, όπως ευχαριστεί και όλους όσους με καλοσύνη και προσμονή μας άνοιξαν την πόρτα τους για μία ακόμη χρονιά.

Ξεχωριστά το Δ.Σ. ευχαριστεί τον Κανελάτο Σπύρο και τον γιο του Γεράσιμο για την καταγραφή αυτού του εθίμου μέσα από τις πολλές φωτογραφίες και βιντεολήψεις που έκαναν σε σπίτια Οφιτών στην Νέα Τραπεζούντα και την Κατερίνη.

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου

«Αλέξανδρος Υψηλάντης Νέας Τραπεζούντας»

Οι ομάδες για τα κάλαντα λίγο πριν ξεκινήσουν στην είσοδο του Συλλόγου.

Τα παραδοσιακά κάλαντα στην αυλή του παντοπωλείου στη Νέα Τραπεζούντα.

Στο σπίτι του κ. Δημητρίου Τερζίδη στην Κατερίνη.

Στο σπίτι του πατήρ Δημητρίου Σταυριανίδη.

Στο σπίτι του κ. Βασιλείου Τερζίδη.

Στο σπίτι του κ. Κωνσταντίνου Αδαμίδη.

Στο σπίτι της κ. Μαρίας Αδαμίδη.

Στο σπίτι της κ. Ελένης Μαυροπούλου στην Κατερίνη.

Στο σπίτι του κ. Κωνσταντίνου Εφραιμίδη στην Κατερίνη.

Χριστουγεννιάτικη εκδρομή του Συλλόγου στην Έδεσσα και στη Θεσσαλονίκη

Ιστορική έρευνα - φωτογραφίες
Δημοσθένης Β. Σεϊταρίδης

Συνέχεια από τη σελ. 1

Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές από την Έδεσσα έστειλε αποίκους ο Μέγας Αλέξανδρος και επανίδρυσε την παλαιότερη Ορχή της βορειοδυτικής Μεσοποταμίας δίνοντας το όνομα Έδεσσα. Επί Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας η πόλη γνώρισε ανάπτυξη καθώς βρισκόταν πάνω στην περίφημη Εγνατία Οδό, και σύμφωνα με τον ιστορικό Τίτο Λίβιο ήταν "πόλις ευγενής και αξιόλογος". Από την εποχή του Αυγούστου μέχρι το 250 μ.Χ. διέθετε δικό της νομισματοκοπείο, ένα από τα 9 που είχαν επιτρέψει οι Ρωμαίοι στη Μακεδονία.

Οι ιστορικές πηγές δεν μας δίνουν πολλές πληροφορίες για τη μεσαιωνική Έδεσσα. Γνωρίζουμε ότι το 691/692 στην Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδο την Έδεσσα εκπροσωπεί ο Επίσκοπός της πόλης ο Ισίδωρος, "ελάχιστος επίσκοπος Εδεσσηνών πόλεως". Στους αιώνες που ακολούθησαν έπαιξε σπουδαίο στρατηγικό ρόλο και αποτέλεσε μήλο της έριδος μεταξύ Βυζαντινών και Σλάβων. Τότε αποκτάει το όνομα Βοδενά. Ο Βυζαντινός συγγραφέας του 11ου αιώνα Σκυλίτζης αναφέρει:

Φρούριον δε τα Βοδενά επί πέτρας αποτόμου κείμενον, διής καταρρεί το της λίμνης του Οστράβου ύδωρ, υπό γης κάτωθεν ρέον αφανώς και εκείσε πάλιν αναδύομενον.

Το χρονικό διάστημα από το 985 έως το 995 η Έδεσσα αποτέλεσε πρωτεύουσα του βουλγαρικού βασιλείου ενώ κατά τη διάρκεια των βυζαντινοβουλγαρικών πολέμων, το 1002 μ.Χ., ο αυτοκράτορας Βασίλειος Β' ο Βουλγαροκτόνος πολιόρκησε και κατέλαβε τα Βοδενά. Τους Βούλγαρους κατοίκους τους μετόικησε στο Βολερόν, μεταξύ Νέστου και Έβρου, ενώ στον φρούραρχο Δραζάν επέτρεψε να κατοικήσει στη Θεσσαλονίκη. Τα Βοδενά στη συνέχεια α-

προστάτησαν και ο Βασίλειος τα ξαναπολιόρκησε το 1015, μέχρις ότου οι κάτοικοι παρέδωσαν την πόλη, όπου και εγκατέστησε φρουρά, τους λεγόμενους "κονταράτους". Από τότε η πόλη έμεινε πιστή στο Βυζαντινό Θρόνο μέχρι και το 1345 οπότε και κατελήφθη για περίπου 40 χρόνια από τους Σέρβους του Δουσάν. Επόμενος κατακτητής της πόλης οι Οθωμανοί καθώς το 1386 η πόλη ακολούθησε την τύχη της υπόλοιπης Μακεδονίας. Σε ρωσικό χρονικό της εποχής μαρτυρείται ολοκληρωτική καταστροφή από μεγάλο σεισμό το 1395, από τον οποίο και δημιουργήθηκαν οι περίφημοι καταρράκτες της.

Οι κάτοικοι της Έδεσσας συμμετείχαν στην επανάσταση του 1821. Σπουδαίοι αγωνιστές της επανάστασης του 1821 ήταν ο Δημήτριος Τρούπκος και ο Παναγιώτης Ναούμ, ο οποίος συμμετείχε στις Εθνοσυνελεύσεις της Ερμιόνης, της Τροιζήνας (Γ' Εθνοσυνέλευση), του Άργους (Δ' Εθνοσυνέλευση) και του Ναυπλίου (Ε' Εθνοσυνέλευση), ως πληρεξούσιος, καθώς επίσης και οι αδελφοί του Δημήτριος και Αντώνιος Ναούμ, οι οπλαρχηγοί Νικόλαος Αθανασίου και Αναστάσιος Δημητρίου και ο αξιωματικός Δημήτριος Κωνσταντίνου.

Τις δεκαετίες του 1860 και 1870 η Έδεσσα έγινε πεδίο συγκρούσεων μεταξύ Πατριαρχικών και Εξαρχικών. Οι Εξαρχικοί απαιτούσαν την τέλεση των εκκλησιαστικών ακολουθιών στη βουλγαρική γλώσσα και, όταν το αίτημα απορρίφθηκε από το Μητροπολίτη Αγαθάγγελο και τον Τούρκο Καϊμακάμη, κατέλαβαν το 1870 το μητροπολιτικό ναό των Αγίων Αναργύρων και τον μετέτρεψαν σε εξαρχικό μέχρι το 1912.

Κατά το Μακεδονικό Αγώνα οι πολλοί Εδεσσαίοι αγωνίστηκαν για την ελευθερία, όπως ο οπλαρχηγός Ιωάννης Τσίσιος (καπετάν Βλάχος) και οι Μακεδονομάχοι Ιωάννης Γιούσιμης, Παρίσης Παρίσης, Κωνσταντίνος Σαλάμπασης, Κωνσταντίνος Σιβένας, Αθανάσιος Φράγκου, Ιωάννης Χατζηνίκος και ο ιατρός Αργύριος Κιτάνος. Ηγετικές μορφές της πόλης υπήρξαν επίσης, ο Ευάγγελος Κωφός και ο Δημήτριος Ρίζος. Κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων, η Έδεσσα απελευθερώθηκε από τον ελληνικό στρατό στις 18 Οκτωβρίου του 1912.

Με τη Μικρασιατική Καταστροφή και την Ανταλλαγή πληθυσμών που ακολούθησε το 1923-1924, 2.500 περίπου Έλληνες πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία, τον Πόντο, την Καππαδοκία και την Ανατολική Θράκη εγκαθίστανται στην Έδεσσα, συμβάλλοντας στην πολιτισμική και οικονομική ανάπτυξη του μεσοπολέμου. Πολλοί από αυτούς είχαν αστική προέλευση και ίδρυσαν βιοτεχνίες με κορυφαίους τους κλάδους της υφαντουργίας και της ταπητουργίας-η τεχνογνωσία των οποίων ήταν άγνωστη ως τότε στον κυρίως ελλαδικό κορμό. Τη δεκαετία του '30, εποχή πλήρους ακμής, λειτουργούν θέατρα, κινηματογράφοι, φιλαρμονική και εκδίδονται 4-5 εφημερίδες.

Με τη ξεναγό μας περιηγήθηκα στις ομορφιές της Έδεσσας. Ακολουθώντας γραφικά καλντερίμια πρώτα είδαμε το γνωστότερο αξιοθέατο της πόλης, τον Κάρανο, τον καταρράκτη με το νερό του να πέφτει από ύψος 70 περίπου μέτρων! Η πόλη είναι διάσημη για τους καταρράκτες που σχηματίζει ο ποταμός Εδεσσαίος ή Βόδας που ρέει μέσα από την πόλη. Πρόκειται για τους μεγαλύτερους στην Ελλάδα. Παλαιότερα, οι καταρράκτες ήταν 6-7, αλλά σήμερα απομένουν 2 μεγάλοι, ο Καρανος και ο Διπλός και ορισμένοι μικρότεροι.

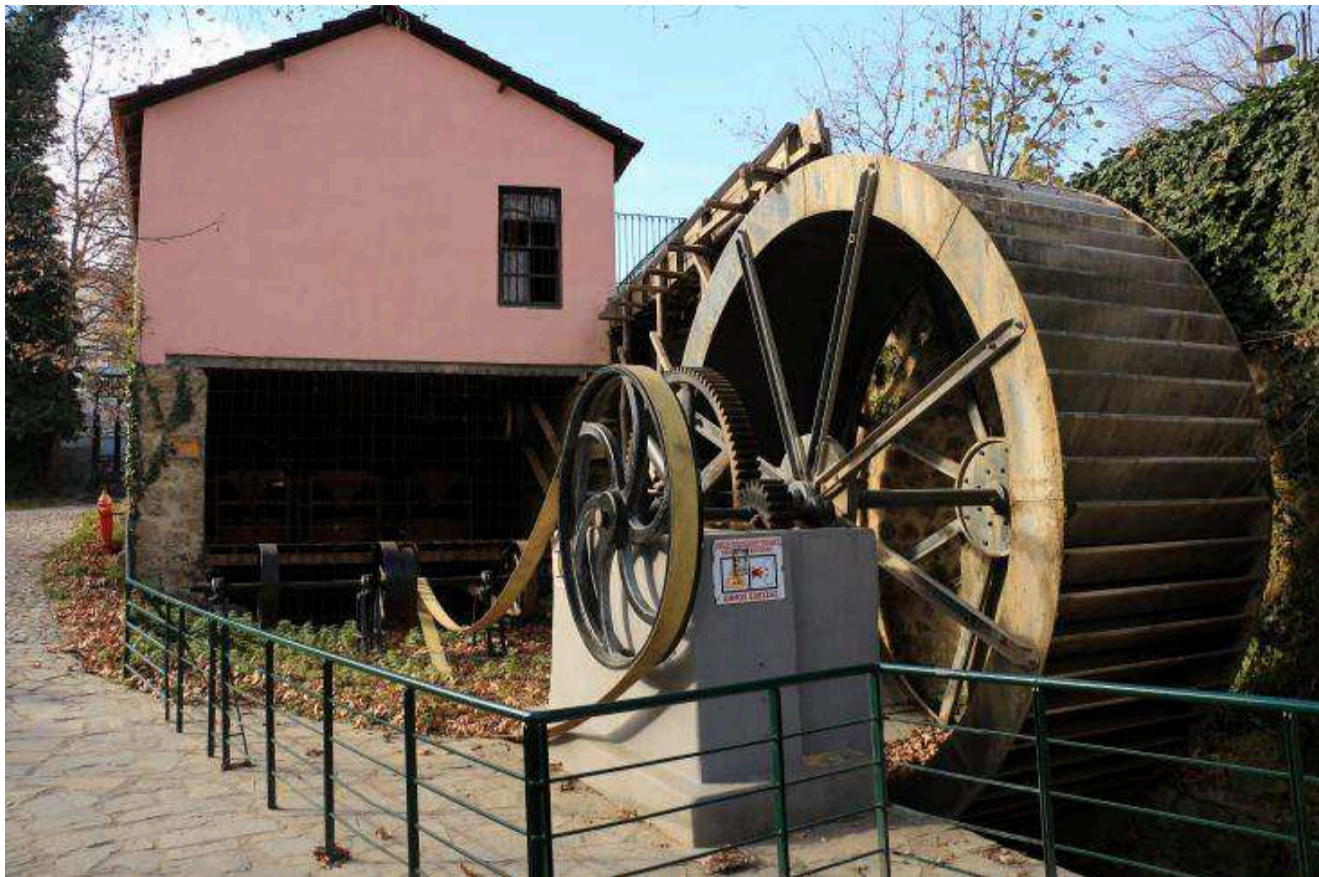
Δεύτερη στάση της περιήγησης μας ήταν το Ενυδρείο όπου φιλοξενείται στον παραδοσιακό Νερόμυλο Γιάννακη. Είναι το πρώτο ενυδρείο με ενδημικά ψάρια γλυκού

νερού στην Ελλάδα. Εκεί είδαμε απο κοντά Τρίτωνες, Χελώνες, Καβούρια, Καραβίδες αλλά και διάφορα είδη φιδιών όπως και ψάρια Λιμνών (Γριβάδι, Γουλιανός, Πεταλούδα, Χέλι κα), ψάρια ποταμών, ρεμάτων & στάσιμων νερών (Πέρκα, Χρυσοβελονίτσα, Τούρνα, Κορίγονος, Πλατίκα, Τσίμα, Τσιρόνι, Γλυνάρι, Κουνουποφάγος, Ηλιόψαρο, Μπρένα, Γουβιός κα). Όλα τα ψάρια είναι άγρια & έχουν συλλεχθεί με προσωπική φροντίδα του βιολόγου-περιβατολόγου κ. Μπόσκου Αναστάσιου απο τα ποτάμια και τις λίμνες της περιοχής.

Στη συνέχεια είχαμε την ευκαιρία να περιηγηθούμε στο Υπαίθριο Μουσείο Νερού και να δούμε την εντυπωσιακή φτερωτή του αλευρόμυλου Σαλαμπάση, το υπαίθριο Μπατάνι αλλά και να μάθουμε για τα μυστικά της υδροκίνησης πάνω στην οποία στηρίχτηκε η οικονομική ανάπτυξη της πόλης. Συγκεκριμένα στα τέλη του 19ου αιώνα, άρχισε να χρησιμοποιείται για πρώτη φορά συστηματικά το μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα της πόλης, οι άφθονες υδατοπτώσεις. Στο «φρύδι» του βράχου κτίζονται εργοστάσια, τα οποία αξιοποιούν τη δωρεάν πηγή ενέργειας και φέρνουν οικονομική άνθηση. Πρώτο εργοστάσιο κλωστούφαντουργίας ήταν του Τσίση (1895). Ακολούθησαν η Άνω και Κάτω Εστία, το Κανναβουργείο και το Σεφέκο. Ήδη από τη δεκαετία του '10 και ιδιαίτερα κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, η Έδεσσα είχε αποκληθεί «Μάντσεστερ των Βαλκανίων» και ήταν, μαζί με τη Νάουσα, η κινητήρια δύναμη της βιομηχανίας στη Μακεδονία.

Ακολουθώντας μπήκαμε στο μαγευτικό Βαρόσι, την παραδοσιακή συνοικία της Έδεσσας. Η συνοικία απλώνεται από την ανατολική πλευρά της Έδεσσας, ως την άκρη του βράχου και τους καταρράκτες και έχει διατηρήσει ανέπαφη η παλιά Μακεδονική αρχιτεκτονική. Το Βαρόσι ήταν μια από τις τρεις χριστιανικές συνοικίες, οι οποίες είχαν δημιουργηθεί και αναπτυχθεί κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας στην Έδεσσα. Από τη συνοικία αυτή διατηρείται μέχρι σήμερα στην παλιά του μορφή μόνο το βορειοανατολικό τμήμα της, σχεδόν μέχρι τους καταρράκτες, επειδή το νοτιοανατολικό τμήμα της το είχαν πυρπολήσει οι Γερμανοί στις 12 Σεπτεμβρίου 1944. Η περιοχή Βαρόσι, χαρακτηρίστηκε "ως ιστορικός διατηρητέος τόπος" με Προεδρικό διάταγμα, στις 22 Απριλίου 1992. Το διάταγμα προβλέπει την ανάπλαση της περιοχής με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και υλικά, κάτω από την επίβλεψη της εφορίας νεωτέρων μνημείων και του υπουργείου Πολιτισμού. Η περιοχή, έχει αρχίζει να αναζωογονείται χωρίς να χάνει το χρώμα της, και πολλά από τα παλιά κτίρια ξαναλειτούργουν ως κατοικίες, ή ναοί ή αποκτούν νέες χρήσεις.

Στο Βαρόσι είχαμε την ευκαιρία να επισκεφθούμε το Λαογραφικό Μουσείο της πόλης. Το μουσείο βρίσκεται σε ένα όμορφο διώροφο κτίριο του 1932, δωρεά της οικογένειας Σιβένα. Μια εξαιρετική έκθεση μας ταξίδευσε στο καθημερινό τρόπο ζωής των Εδεσσαίων από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα έως την δεκαετία του '50. Στο ισόγειο και στους δύο ορόφους του Μουσείου γνωρίσαμε τον τρόπο ζωής, τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμα των κατοίκων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Μέσα από τα εκθέματα γνωρίσαμε για την αγροτική ζωή, την κτηνοτροφία, τη σηροτροφία, την υφαντουργία, την κρητοπλαστική αλλά και την αστική ζωή της πόλης. Τέλος θαυμάσαμε μία εξαιρετική συλλογή από γυναικείες & ανδρικές φορεσιές (Μακεδονικές Βλάχικες & Προσφυγικές από

1880 έως 1920) όπου και φαίνεται η διαφοροποίηση των ενδυμάτων της πόλης (αστική ζωή βιομηχανικής πόλης) σε σχέση με αυτές της αγροτικής υπαίθρου. Τέλος είδαμε αντικείμενα απο τον κύκλο ζωής του ανθρώπου (Γέννηση - Γάμος - Θάνατος) με ιδιαίτερες ενότητες για τα παιχνίδια των παιδιών (σφεντόνες, κόσια, σβούρες, μπίλιες, πάνινες κούκλες, υφαντό σε κεραμίδι) για τις τελετουργίες (μοιρολόγια, βαπτίσεις κ.α.) αλλά και εργαλεία οικιακής και επαγγελματικής χρήσης από παραδοσιακά επαγγέλματα (πεταλωτής, σιδεράς, χαλκοργός, τενακετζής, κανατάν κ.α.). Ο περίπατος μας στο Βαρόσι τελείωσε στο Βυζαντινό Ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου ή Αγίας Σοφίας, τον παλιό μητροπολιτικό ναό του 14ου αιώνα τον οποίο δεν μπόρεσαμε να δούμε από μέσα λόγω της απεργίας των υπαλλήλων της αρχαιολογικής υπηρεσίας. Ο Ναός χτίστηκε το δεύτερο μισό του 14ου αιώνα και ήταν αφιερωμένος στην του Θεού Σοφία. Είναι τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική και το ξυλόγλυπτο τέμπλο του ναού, των μέσων του 18ου αιώνα, είναι διανθισμένο με εικόνες του ζωγράφου Αποστόλη Λογγιανού Βοδενιότη (1761). Η εκκλησία άλλαξε από της Αγίας Σοφίας σε Κοίμηση της Θεοτόκου από ένα ψέμα. Κατά το 17ο αιώνα είχε έρθει διαταγή όλοι οι ναοί της Αγίας Σοφίας να μετατραπούν σε τζαμιά, και για το λόγο αυτό οι υπεύθυνοι του ναού είπαν ψέματα ότι ο ναός είναι της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, κάτι το οποίο έμεινε τελικά. Μετά το τέλος της περιήγησης υπήρξε ελεύθερος χρόνος όπου και βολτάραμε στο κέντρο της πόλης και ακολούθως επιβιβαστήκαμε στο λεωφορείο με τελικό προορισμό τη Θεσσαλονίκη και συγκεκριμένα την πλατεία Αριστοτέλους. Εκεί μικροί και μεγάλοι είχαμε ελεύθερο χρόνο για να μπούμε στο πνεύμα των Χριστουγέννων καθώς η πλατεία είχε στολισθεί από το Δήμο Θεσσαλονίκης και τον τοπικό εμπορικό σύλλογο ενώ υπήρχε ένα μικρό χριστουγεννιάτικο χωριό με παγοδρόμιο, καρουζελ κλπ.

Ο Σύλλογος μας κατανοώντας τις δυσκολίες που περνάει η μέση ελληνική οικογένεια λόγω της οικονομικής κρίσης που όλοι βιώνουμε, υπόσχεται ότι και στο μέλλον θα διοργανώσει παρόμοιες εξορμήσεις για τους μικρούς μας φίλους.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Βασίλειος Παραδεισόπουλος κόβει την βασιλόπιτα.

Νίκος Πετρίδης Λύρα – Τραγούδι.

Εκδήλωση κοπής της Βασιλόπιτας του Συλλόγου και απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης»

Συνέχεια από τη σελ. 1

Η εκδήλωση έγινε στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Συλλόγου το απόγευμα του Σαββάτου στις 6:30 μ.μ., και ξεκίνησε με το καλωσόρισμα των παρευρισκομένων εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, από τον κ. Μιχάλη Παπαργυρόπουλο μέλος του Δ.Σ., ο οποίος ήταν και ο παρουσιαστής της εκδήλωσης.

Σύντομο χαιρετισμό απήλυθη και ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Βασίλειος Παραδεισόπουλος, αναφερόμενος στην αξιόλογη δράση του Συλλόγου κατά την προηγούμενη χρονιά, και ευχαρίστησε όλους και όλες που βοήθησαν και συνεχίζουν να βοηθάνε και στηρίζουν τον Σύλλογο σε όλες του τις εκδηλώσεις. Την βασιλόπιτα ευλόγησε ο εκπρόσωπος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους-Κατερίνης και Πλαταμώνος κ.κ. Γεωργίου, ο πατήρ Χρήστος Σείταριδης και ο πατήρ Δημήτριος Σταυριανίδης. Τους εκλεκτούς προσκεκλημένους, τα μέλη του Συλλόγου και τους κατοίκους της Νέας Τραπεζούντας καλοσώρισαν τα παιδιά του εφηβικού χορευτικού τμήματος με τα Οφίτικα Πρωτοχρονιάτικα Κάλαντα, και το παραδοσιακό τραγούδι «Καλαντάρτ'ς και νέον έτος». Λύρα έπαιξαν τα παιδιά του τμήματος εκμάθησης λύρας του Συλλόγου, Μάριος Σείταριδης, Χρήστος Μαυρόπουλος, Πέτρος Αλχαζίδης και Νίκος Πετρίδης, οι οποίοι υπό τις οδηγίες του δασκάλου τους, κ. Δημητρίου Αμπεριδίου παρουσίασαν ένα μικρό δείγμα της επιτυχημένης δουλειάς που γίνεται σε αυτό το τμήμα του Συλλόγου μας.

Στη συνέχεια η βυζαντινή και παραδοσιακή χορωδία του Συλλόγου τραγούδησε παραδοσιακά ποντιακά τραγούδια υπό την διεύθυνση του υπευθύνου εκ-

Αλέξανδρος Αλχαζίδης Λύρα – Δήμος Αθανασιάδης νταούλι.

Τα παιδιά του μικρού χορευτικού με την κυρία Κανταρίδου Ευστρατία.

Η χορωδία του Συλλόγου σε παραδοσιακά ποντιακά τραγούδια.

Οι μικροί λυράρηδες από δεξιά: Πέτρος Αλχαζίδης, Χρήστος Μαυρόπουλος, Μάριος Σείταριδης, στο μουσικό πρόγραμμα της εκδήλωσης.

μάθησης παραδοσιακών τραγουδιών της χορωδίας κ. Παναγιώτη Τουρνά.

Λύρα έπαιξε ο Αλέξανδρος Αλχαζίδης και στο νταούλι ήταν ο Δήμος Αθανασιάδης οι οποίοι κάλυψαν και όλο το μουσικό πρόγραμμα της εκδήλωσης.

Μετά το μουσικό αφιέρωμα ακολούθησε η καθιερωμένη βράβευση των εισαχθέντων μαθητών Οφίτικης καταγωγής σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της χώρας μας και του εξωτερικού, με το Βραβείο-έπαινο «Χρήστος Τερζίδης» τιμώντας το έργο και την μεγάλη προσφορά στα κοινά της Νέας Τραπεζούντας του αείμνηστου διδασκάλου Χρήστου Τερζίδη, αποφοίτου του Φροντιστηρίου Τραπεζούντος, μιας ξεχωριστής προσωπικότητας για την ιστορία του χωριού μας και του Συλλόγου μας. Φέτος ο Σύλλογός μας μαζί με τον έπαινο πρόσφερε στους εισαχθέντες και ένα συμβολικό δώρο, το βιβλίο με τίτλο «Στα βήματα του Ιερού Λόχου» του Γεωργίου Σούρλα πρώην Υπουργού, και Αντιπροέδρου της Ελληνικής Βουλής, τον οποίο ο Σύλλογος τίμησε το 2015 στα πλαίσια των εκδηλώσεων των Υψηλαντειών, με το βραβείο «Δημήτριος Υψηλάντης» για την ανάδειξη της προσφοράς της οικογένειας των Υψηλάντηδων στον Απελευθερωτικό Αγώνα του Έθνους. Στη φετινή εκδήλωση κοπής της Βασιλόπιτας βραβεύθηκαν εννέα εισαχθέντες (9) σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. οι οποίοι είναι:

Απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης» από τον κ. Λάζαρο Τζορμπατζίδη στην Εμμέλεια Τζουνίδου.

Απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης» από το μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου κ. Σταυριανίδη Ιωάννη στον Περικλή Τερζίδη.

Απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης» από τον πρόεδρο του Συλλόγου κ. Βασίλειο Παραδεισόπουλο στον Αδαμίδη Νικόλαο.

Απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης» από τον Δημήτριο Πάτσιο στον Ευγένιο Πετρίδη.

Ο Αδαμίδης Νικόλαος του Σάββα και της Αικατερίνης Γιάγκου, εισαχθείς στο τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Η Αστόγλου Μαρία του Δημητρίου και της Ζωής Σεϊταρίδου, εισαχθείσα στο τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Α.Π.Θ.

Η Εξίζογλου Αναστασία του Χρήστου και της Αικατερίνης Βουβονίκου, εισαχθείσα στο τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Η Παραδεισοπούλου Σοφία του Βασιλείου και της Πολυξένης Τσέπου, εισαχθείσα στο τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Η Σεϊταρίδου Σουλτάνα του Σωτηρίου και της Αναστασίας Αντωνιάδου, εισαχθείσα στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Η Σόλλα Μαρία του Ματτέο και της Κυριακής Παπαδοπούλου, εισαχθείσα στο Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου του Ντόρτμουντ Γερμανίας.

Ο Τερζίδης Περικλής του Σταύρου και της Ευθυμίας Ζαγκλιβέρι, εισαχθείς στη Σχολή Πλοιάρχων Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού Μακεδονίας-Μηχανιώνας.

Ο Πετρίδης Ευγένιος του Κωνσταντίνου και της Όλγας Ταρσιτίδου, εισαχθείς στο τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος των Τ.Ε.Ι. Δράμας.

Η Τζουνίδου Εμμέλεια του Γεωργίου και της Πηνελόπης Βέργη, εισαχθείσα στο τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων του Αλεξάνδρειου Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης.

Μετά την βράβευση των εισαχθέντων η εκδήλωση

Απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης» από το μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου κ. Ελένη Αδαμίδου στη Σόλλα Κυριακή (το παρέλαβαν τα ανήψια της Γιώργος και Καλλιόπη Παπαδοπούλου).

έκλεισε με το νεοσύστατο παιδικό χορευτικό τμήμα του Συλλόγου μας, που έκανε την πρώτη του παρουσία χορεύοντας τον χορό Ομάλ και Πατούλα υπό τις οδηγίες της χοροδιδασκάλου κ. Ευστρατίας Κανταρίδου, αποσπώντας το θερμό χειροκρότημα όλων των παρευρισκομένων.

Την εκδήλωση κοπής της Βασιλόπιτας του Συλλόγου τίμησαν με την παρουσία τους οι Σεβαστοί Πατέρες Χρήστος Σεϊταρίδης και Δημήτριος Σταυριανίδης, ο βουλευτής Περίας κ. Καστόρης Αστέρης, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Νέας Τραπεζούντας κ. Ζανέτας Λεωνίδας, εκπρόσωποι Συλλόγων και φορέων, τα μέλη και φίλοι του Συλλό-

Η κ. Σοφία Πιπιλίδου που έτυχε το φλουρί παραλαμβάνει το δώρο της από τα μέλη του Δ. Σ. και τον πατήρ Δημήτριο Σταυριανίδη.

γου και πολλοί κάτοικοι της Νέας Τραπεζούντας.

Τυχερή της εκδήλωσης η κ. Σοφία Πιπιλίδου, η οποία έτυχε το φλουρί και πήρε από τον Σύλλογο ως δώρο ένα κόσμημα-Κωνσταντινάτο.

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης».

Απονομή του βραβείου «Χρήστος Τερζίδης» από τον βουλευτή Περίας κ. Καστόρη Αστέρη στην Εξίζογλου Αναστασία.

Χοροεσπερίδα - Μουσική Εκδήλωση στην αίθουσα του Συλλόγου στη Νέα Τραπεζούντα

Αναπολώντας παλαιότερα χρόνια όπου γίνονταν με μεγάλη επιτυχία χοροεσπερίδες σχεδόν κάθε χρόνο στην αίθουσα του Συλλόγου μας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αποφάσισε φέτος να επαναφέρει αυτή την ωραία εκδήλωση και να την καθιερώσει.

Η χοροεσπερίδα (μουχαπέτ) έγινε το Σάββατο 9 Ιανουαρίου στην κατάμεστη αίθουσα του Συλλόγου μας με μεγάλη επιτυχία, με πλούσιο ποντιακό – δημοτικό – λαϊκό μουσικό πρόγραμμα από τους αξιόλογους νεαρούς και καταξιωμένους μουσικούς του χωριού μας. Συγκεκριμένα έπαιξαν και τραγούδησαν: Αλέξανδρος Αλχαζίδης (λύρα – τραγούδι), Βαγγέλης Παραδεισόπουλος (λύρα – τραγούδι – αρμόνιο), Κωνσταντίνος Παπαργυρόπουλος (τραγούδι – κιθάρα), Σάββας Αδαμίδης (μπουζούκι), Σταύρος Χαραλαμπίδης (τραγούδι) και Δήμος Αθανασιάδης (νταούλι).

Το μενού της βραδιάς ετοιμάστηκε με μεράκι από τις κυρίες του Συλλόγου και συνοδεύθηκε με ωραίο Τραπεζοϋνταίο κρασί από τον αμπελώνα του κ. Κωνσταντίνου Αντωνίου.

Ο Σύλλογός μας και μετά από απαίτηση πολλών που δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν σ' αυτήν την εκδήλωση μιας και η αίθουσα του Συλλόγου δεν μπορεί να υποδεχθεί πολύ κόσμο, υπόσχεται να ξαναδιοργανώσει πολύ σύντομα παρόμοια εκδήλωση για την οποία θα ενημερωθούν εγκαίρως οι κάτοικοι της Νέας Τραπεζούντας, τα μέλη και οι φί-

3.

5.

6.

4.

1.

λοι του Συλλόγου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ευχαριστεί θερμά τους μουσικούς για το πλούσιο μουσικό πρόγραμμα της βραδιάς, τις κυρίες που ετοίμασαν τα φαγητά, τους νέους που ανέλαβαν το σερβίρισμα, το κ. Αντωνίου Κωνσταντίνο για την προσφορά κρασιών και τον κ. Κοκκινίδη Χαράλαμπο για την ηχητική κάλυψη της εκδήλωσης.

1. Κάποιοι από τους παρευρισκόμενους σε έντονους ποντιακούς χορούς.

2. Την ώρα του ελαφρολαϊκού μουσικού προγράμματος.

3. Αλέξανδρος Αλχαζίδης - λύρα, Δήμος Αθανασιάδης - νταούλι, Βαγγέλης Παραδεισόπουλος - αρμόνιο.

4. Σάββας Αδαμίδης - μπουζούκι, Κωνσταντίνος Παπαργυρόπουλος - τραγούδι-κιθάρα.

5. Βαγγέλης Παραδεισόπουλος στη λύρα

6. Σταύρος Χαραλαμπίδης - τραγούδι.

7. Κωνσταντίνος Παπαργυρόπουλος - κιθάρα , τραγούδι

2.

Το σύστημα των εορτών στην πόλη της Αθήνας κατά τον 5ο αιώνα π.Χ

της **Ελένης Μεγαλοπούλου**
πτυχιούχος Τμήματος
Ιστορίας - Αρχαιολογίας

Οι εορτές ήταν ημέρες που αφιέρωνε το αθηναϊκό κράτος για τη λατρεία θεοτήτων. Όλες οι εορτές ήταν θρησκευτικές, αφιερωμένες σε ξεχωριστούς θεούς ή θεές. Βασίζονταν στα «ιερά ημερολόγια» τα οποία ήταν κατάλογοι εορτών, οι οποίες ομαδοποιούνται κατά μήνα και κατά ημέρα κάθε μήνα. Οι μήνες του ημερολογίου είναι δώδεκα και πρόκειται για σεληνιακούς μήνες. Τα ονόματά τους

παραπέμπουν σε ονόματα θεών ή εορτών και ποικίλουν από πόλη σε πόλη.

Στον αθηναϊκό χώρο ορισμένες εορτές λαμβάνουν χώρα συγκεκριμένες μέρες μέσα στο μήνα:

1η ημέρα: Νουμηνία. Είναι η μέρα της νέας σελήνης και διοργανώνονται συμπόσια.

2η ημέρα: είναι η μέρα του αγαθού δαίμονος δηλαδή του καλού πνεύματος.

3η ημέρα: γιορτάζεται η γέννηση της Αθηνάς, η οποία είναι και η πολιούχος θεά της Αθήνας.

4η ημέρα: είναι αφιερωμένη στον Ηρακλή, στον Ερμή, στην Αφροδίτη και στον Έρωτα. Είναι η επέτειος της γέννησης των τριών πρώτων θεών.

6η ημέρα: γιορτάζεται η γέννηση της Άρτεμης.

7η ημέρα: γιορτάζεται η γέννηση του Απόλλωνα.

8η ημέρα: είναι αφιερωμένη στον Ποσειδών και στον Θησέα.

Οι κορυφαίες στιγμές μιας εορτής είναι:

α) η πομπή

β) η θυσία και το γεύμα που ακολουθεί

γ) ετήσιοι αγώνες ή εκδηλώσεις

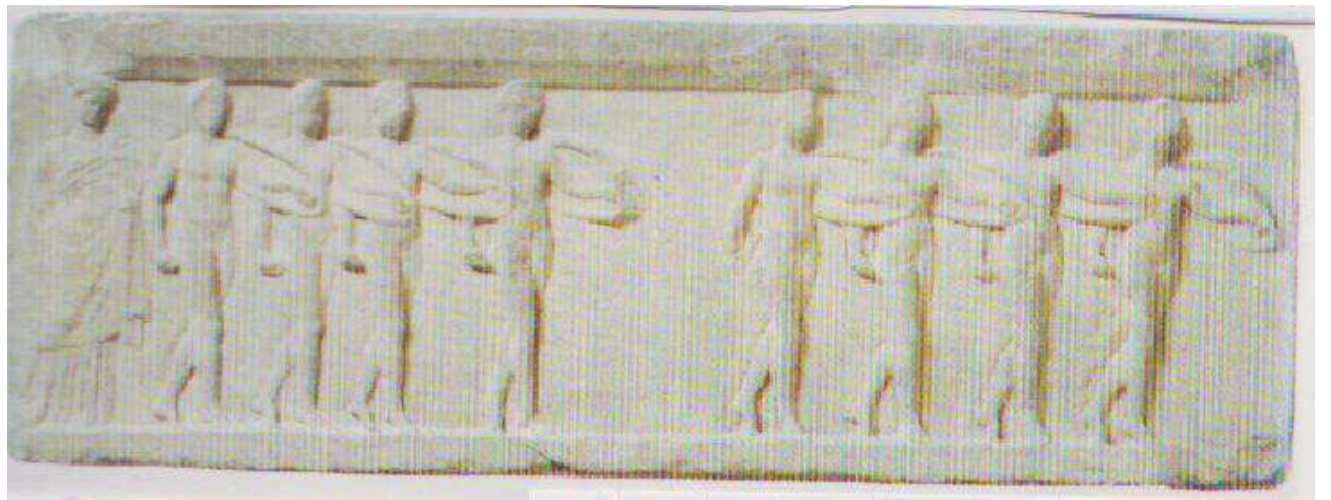
Στα αρχαία ελληνικά η λέξη πομπή σήμαινε «στάλισμο» και πράγματι η πομπή συνήθως αφορούσε την αποστολή μιας προσφοράς προς τη θεότητα. Η πομπή διασχίζει την πόλη από ένα συγκεκριμένο σημείο μέχρι το ιερό της θεότητας που είναι το αντικείμενο της λατρείας ενώ η διαδρομή που ακολουθείται είναι πάντα καθορισμένη. Η διάταξη της πομπής είναι προδιαγραμμένη και η σύνθεσή της διαφέρει ανάλογα με την εορτή.

Οι Αθηναίοι έδιναν μεγάλη σημασία στην

πομπή γι' αυτό έκτισαν ένα ειδικό για αυτές τις περιπτώσεις σπίτι που ονομαζόταν Πομπείον και βρισκόταν στον χώρο ανάμεσα στην Ιερά Πύλη και την Πύλη του Διπύλου στον Κεραμεικό. Αυτό ήταν το παραδοσιακό σημείο εκκίνησης των μεγάλων πομπών όπως της πομπής των Παναθηναίων. Είχε κτισθεί στις αρχές του 4ου αιώνα π.Χ και αποτελείτο από μια μεγάλη υπαίθρια αυλή περιτοιχισμένη από μια κιονοστοιχία με δωμάτια στο οπίσθιο μέρος. Αυτοί οι χώροι χρησιμοποιούνταν ως γραφεία της γραμματείας που φρόντιζε για την οργάνωση της τελετής και αποθήκες για την ασφαλή φύλαξη πολυάριθμων ιερών σκευών και πλήθους άλλων εξαρτημάτων που χρησιμοποιούνταν στις πομπές. Η μεγάλη επιμήκης αυλή θα πρέπει να αποτελούσε τον κατάλληλο χώρο για να παραταχθούν τα σημαντικότερα μέλη της πομπής και να επαληθευτεί ότι όλα είναι εν τάξει, προτού ξεκινήσει την πορεία της.

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα πομπής είναι η πομπή των Παναθηναίων που ξεκινούσε από την πύλη της Αθήνας το Δίπυλον, διέσχισε τον Κεραμεικό, την Αγορά, έφθανε στην Ακρόπολη δια των Προπυλαίων, προχωρούσε κατά μήκος του Παρθενώνα για να καταλήξει στην ανατολική πλευρά του ναού μπροστά στον μεγάλο βωμό της Αθηνάς.

Η πομπή συγκέντρωνε όλους τους πολίτες και πιο συγκεκριμένα τους νεαρούς άνδρες με στολές οπλιτών και ιππέων, τους ηλικιωμένους πολίτες, τις θυγατέρες των πολιτών που ονομάζονταν Εργαστίνα και Κανηφόροι, τους μέτοικους, τους γιους τους που μετέφεραν κάβιστρα με προσφορές και τις κόρες τους που κουβαλού-

Μαρμάρινο ανάγλυφο από την Ακρόπολη που παριστάνει δύο ομάδες αποτελούμενες από τέσσερις γυμνούς άνδρες με ασπίδες που μάλλον εκτελούν το πυρρίχιο χορό

σαν υδρίες με νερό, ίσως και άλλους κατοίκους της Αττικής οι οποίοι όμως δεν ήταν ελεύθεροι πολίτες καθώς και ξένοι δηλαδή Έλληνες από τις συμμαχικές πόλεις. Ακολουθούσαν ζώα που προορίζονταν για θυσία.

Σκοπός της πομπής των Παναθηναίων ήταν να μεταφερθεί ο καινούριος πέπλος της Αθηνάς, τον οποίο είχαν υφάνει οι Εργαστίνες και να παραδοθεί στον άρχοντα-βασιλέα, ο οποίος με τη σειρά του θα στόλιζε με αυτόν το ξόανον της Αθηνάς στο Ερέχθειο. Ο πέπλος ήταν βαμμένος με κρόκο και κεντημένος με αναπαράστασεις των κατορθωμάτων της Αθηνάς στη μάχη των θεών εναντίον των Γιγάντων.

Μετά την πομπή ακολουθούσε η θυσία η οποία είναι μια κορυφαία στιγμή της εορτής και συμπεριλαμβάνεται απαραίτητα σε όλες τις Αθηναϊκές εορτές. Τα πιο συνηθισμένα θύματα ήταν ζώα, ιδιαίτερα βόδια, πρόβατα ή γίδια. Η ιδιαίτερη κατηγορία θύματος, η κατάλληλη ηλικία και το φύλο διέφεραν κατά θεότητα και κατά περίπτωση. Η πόλη αναλάμβανε τα έξοδα των θυσιών, είτε απευθείας είτε ορίζοντας πλούσιους πολίτες, οι οποίοι επιφορτίζονταν τα έξοδα του συμποσίου.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η θυσία συνίσταται στον τελετουργικό σφαγιασμό ενός ή περισσότερων ζώων, από τα οποία ένα μέρος τοποθετείται στο βωμό και καίγεται, προσφέρεται δηλαδή με αυτόν τον τρόπο στους θεούς (οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν πως ο καπνός του καμένου ζώου που κατευθύνεται προς τον ουρανό είναι κατάλληλη προσφορά προς τους θεούς), ενώ το υπόλοιπο καταναλώνεται από τους συμμετέχοντες στη

θυσία.

Το τελευταίο κομμάτι μιας εορτής είναι οι αγώνες, οι οποίοι δε γίνονται σε όλες τις εορτές, όταν όμως γίνονται αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του τελετουργικού μιας εορτής. Συγκεκριμένα το 566-5 π.Χ θεσπίστηκε ένα πρόγραμμα αθλητικών αγώνων κατά τα Μεγάλα Παναθηναία που γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια.

Τα έπαθλα των Μεγάλων Παναθηναίων είχαν χειροπιαστή αξία αλλά και πνευματικό και αγωνιστικό συμβολισμό. Το έπαθλο ήταν λάδι από τις ιερές ελιές της Αττικής, που η παράδοση τις ήθελε να κατάγονται κατευθείαν από την πρώτη ελιά, δημιούργημα της Αθηνάς στον αγώνα της με τον Ποσειδώνα για την κυριαρχία επί της Αθήνας. Το πολύτιμο υγρό δινόταν στους νικητές των αγώνων μέσα στους λεγόμενους «Παναθηναϊκούς αμφορείς». Στην πρόσθια όψη ζωγράφιζαν την Αθηνά πάνοπλη να κραδαίνει το ακόντιό της, με την επιγραφή «από τους αγώνες στην Αθήνα». Στο οπίσθιο μέρος εικονίζονταν το επιμέρους άθλημα στο οποίο είχε ανακηρυχθεί ο νικητής π.χ αρματοδρομία, δρόμος, πυγμαχία κ.α.

Το πρόγραμμα των Μεγάλων Παναθηναίων περιλάμβανε αγώνες ραψωδών, οι οποίοι απαγγέλλαν τα ομηρικά έπη. Επίσης θεσπίστηκαν και μουσικοί αγώνες

Παναθηναϊκός αμφορέας που παριστάνει τέσσερα από τα αθλήματα του πεντάθλου, από δεξιά προς τα αριστερά: δισκοβολία, δρόμος άλμα, ακοντισμός

στα χρόνια του Περικλή που έκτισε και το Ωδείο (αίθουσα συναυλιών που στέγαζε την εκδήλωση). Οι μουσικοί δεν έπαιρναν ως έπαθλο αμφορείς με λάδι, αλλά χρυσοποίκιλτα στεφάνια αγριελιάς που συνοδεύονταν από χρηματικά έπαθλα. Τον 4ο αιώνα αυτοί οι μουσικοί ήταν επαγγελματίες υψηλού επιπέδου. Οι διάσημοι αυτοί καλλιτέχνες αποτελούσαν αντικείμενο θαυμασμού για το κοινό και μπορούσαν αναμφίβολα να κερδίσουν πολλά βραβεία οπουδήποτε στην Ελλάδα. Για να τους προσελκύσει λοιπόν η Αθήνα δεν ήταν αρκετή η φήμη ενός μεγάλου διαγωνισμού, αλλά χρειαζόταν και ένα έπαθλο που να μπορεί να φορεθεί σε μελλοντικές εμφανίσεις, καθώς και μια αξιοπρεπής αμοιβή, που να καλύπτει τουλάχιστον τα έξοδα.

Εκτός από τους μουσικούς αγώνες, στο πρόγραμμα των Μεγάλων Παναθηναίων συμπεριλαμβάνονταν και αθλητικοί αγώνες. Οι αγώνες περιλάμβαναν τα πέντε σταθερά αγωνίσματα κάθε αθλητικής συνάντησης: α) αγώνας δρόμου (στάδιον) β) το πένταθλον γ) την πάλη δ) την πυγμαχία ε) το παγκράτιον που συνδύαζε πάλη και πυγμαχία. Οι αμιλλώμενοι χωρίζονταν σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με την ηλικία τους: αγόρια, αγένειοι νέοι, άνδρες. Για το κάθε αγώνισμα διατίθενται πάντα ως έπαθλα για την πρώτη και δεύτερη θέση αμφορείς γεμάτοι λάδι.

Τέλος, αναφέρονται και τα ομαδικά αθλήματα στα οποία μόνο στο νικητή απονεμόταν έπαθλο και χωρίζονταν σε τρεις κατηγορίες: αγόρια, αγένειοι νέοι και άνδρες, που διαγωνίζονταν όλοι στον πυρρίχιο χορό. Πρόκειται για μια παραδοσιακή επίδειξη, που την εκτελούσαν με πανοπλία. Ο Θρύλος λέει ότι τον χόρεψε για πρώτη φορά η Αθηνά, για να εορτάσει την ήττα των Τιτάνων. Αυτό το μυθολογικό αίτιο τον έκανε ιδιαίτερα ταιριαστό για αγώνισμα στα Παναθηναία. Το έπαθλο ήταν 100 δραχμές σε μετρητά και ένα βόδι σε κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες. Κατά τα φαινόμενα τα χρίσματα τα μοιράζονταν τα μέλη της ομάδας και το βόδι προσφέρονταν θυσία στην Αθηνά, ενώ το κρέας του διανεμόταν στους ίδιους, τις οικογένειές τους και τους φίλους τους σε ένα εορταστικό γεύμα.

«Που ειν' εκείν' π' έλεγαν εμείς πάντα θα ζώμεν»

Το αντίο στον φίλο Γεώργιο Ανδρεάδη
συγγραφέα 1936-2016.

Του Τερζίδη Αριστείδη
«Δίκαιος»

Αυτό τον παραπάνω στίχο είχε γράψει στο βιβλίο του ΟΙ ΚΛΩΣΤΟΙ, σε ένα από τα 45 βιβλία που είχε γράψει.

Τον κ. Ανδρεάδη τον γνωρίσαμε εμείς στην Ν.Τραπεζούντα από το βιβλίο του «Στην χώρα του Όφεις Ποταμού».

Ύστερα από αυτό το βιβλίο και αφού γνωριστήκαμε μαζί του, έγραψε και το βιβλίο της ΤΟΛΙΚΑΣ.

Ήταν ο πολυγραφότατος Συγγραφέας που έγραψε πολλά βιβλία που αφορούσαν τον Πόντο, την προσφυγιά και τον τόπο μας. Με τα βιβλία που έγραψε ένωσε τον Πόντο με την Ελλάδα. Έδωσε ελπίδα στους κρυπτοχριστιανούς της Τουρκίας. Τους διανοούμενους και Δημοκράτες της γείτονας χώρας με ελπίδα πάντα την Ειρήνη των Λαών.

Με τα βιβλία του κατάφερε να βγουν από τις στάχτες του παρελθόντος τα φοβερά γεγονότα της προσφυγιάς και του ξεριζωμού των Ποντίων. Όλα αυτά έδωσαν αφορμή στο Τουρκικό κράτος να τον απελάσει και δεν τον άφηναν πλέον να επισκεφτεί τον Πόντο και την αγαπημένη του Τραπε-

ζούντα. Αγάπησε τον Πόντο και ήθελε όταν πεθάνει να τον κηδέσουν στην Τραπεζούντα του Πόντου. Ευτυχώς δεν θέλησε το κράτος της Τουρκίας και τον έχουμε κοντά μας, στα μνήματα της Ποντιομάνας Καλαμαριάς.

Η κηδεία του αγαπητού μας φίλου Γιώργου Ανδρεάδη έγινε στις 2 Γενάρη 2016 στον Ιερό Ναό της Μεταμορφώσεως Καλαμαριάς

Συνοδεία τεσσάρων ζηποκόφων Ποντίων του Συλλόγου Καυκασιών Καλαμαριάς. Πολλοί οι ομιλητές παρουσίασαν το πλούσιο συγγραφικό έργο του και η Ποντιακή Λύρα συνόδεψε τον νεκρό από την εκκλησία μέχρι τα μνήματα της Καλαμαριάς. Φίλοι του και συνομήλικοι τραγούδησαν ποντιακά άσματα μέχρι που τον σκέπασε το χώμα της αγαπημένης του Καλαμαριάς. Μαζί με το πλήθος του κόσμου παρών και ο Πόντιος Μητροπολίτης Δράμας Παύλος. Αυτά τα λίγα έγγραφα για τον φίλο μας Γιώργο Ανδρεάδη που θα μείνει αξέχαστος και τα βιβλία του θα μείνουν πνευματική κληρονομιά στις επόμενες γενιές Ελλήνων και Τούρκων που τον αγάπησαν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Ο συγγραφέας Γεώργιος Ανδρεάδης, γεννήθηκε στις παράγκες της Καλαμαριάς, το 1936. Φοίτησε στο Αμερικάνικο Κολλέγιο ΑΝΑΤΟΛΙΑ, με υποτροφία Fulbright και μετά σπούδασε Πολιτική Οικονομία, στο Πανεπιστήμιο του Φράϊμπουργκ, στη Γερμανία. Ασχολούμενος με τα εθνικά μας θέματα, έχει επισκεφθεί τη γη των προγόνων μας, στην Μαύρη Θάλασσα, 52 φορές, από το 1960 μέχρι το 1998 και έχει δημοσιεύσει μέχρι τώρα 40 βιβλία σχετικά με τον χώρο εκείνο, πολλά από τα οποία κυκλοφόρησαν και στην αγγλική, γερμανική, ρωσική, τουρκική, αρμενική, κουρδική και κινεζική γλώσσα. Προσεχώς ακολουθούν εκδόσεις στην Ιταλική και Σουηδική γλώσσα.

Το βιβλίο του ΤΑΜΑΜΑ, βραβεύτηκε το 1992 στην Κωνσταντινούπολη, με το βραβείο ΙΠΕΚΤΣΗ, αλλά και απελάθηκε ο ίδιος από την Τουρκία, στις 5 Δεκεμβρίου 1998, εξ αιτίας της επιρροής, που επέφεραν επτά από τα βιβλία του σε τουρκική έκδοση, στον χώρο της διανοήσης και της νεολογίας, στη γείτονα χώρα. Τον Δεκέμβριο του 2000, η Ακαδημία Αθηνών, βράβευσε τον συγγραφέα Γεώργιο Ανδρεάδη, δια χειρός του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κωστή Στεφανόπουλου, δια το συγγραφικό του έργο, αλλά και δια την αφύπνιση των εναπομεινάντων εξισλαμισθέντων Ποντίων της Μαύρης Θάλασσας. Στις 26 Απριλίου 2003, κυκλοφόρησε στην Αρμενία, η Αρμενική έκδοση του έργου ΤΑΜΑΜΑ. Στις 13 Αυγούστου 2004, με την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων, κυκλοφόρησε η ΤΑΜΑΜΑ στη Σαγκάη της μακρινής Κίνας, στην Κινεζική γλώσσα. Η πολυεθνική κινηματογραφική εταιρεία SILKROAD FILM PRODUCTION, με έδρα το Παρίσι, ανέλαβε την μεταφορά σεναρίου, που βασίζεται στο έργο ΤΑΜΑΜΑ, παγκοσμίως στον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Το έργο φέρει τον τίτλο «ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ».

Στην κινεζική κυκλοφορία του βιβλίου ΤΑΜΑΜΑ ο συγγραφέας και η μεταφράστρια κ. ΣΟΥ ΚΑΪ, εκχώρησαν τα δικαιώματα τους, υπέρ της ίδρυσης, Κέντρου Ελληνικού Πολιτισμού, στην Σαγκάη. Το 2007 η Ελληνική πολιτεία δια της Υπερνομαρχίας Αθηνών, βράβευσε την μεταφράστρια κ. Σου Κάι, για την υπέρ της Ελλάδος δράση της και την ανακήρυξε πρέσβειρα του Ελληνισμού στην Κίνα.

Τα συγγραφικά δικαιώματα της τουρκικής έκδοσης, έχουν εκχωρηθεί, από τον συγγραφέα στην ΟΥΝΕΣΚΟ, για την αναστήλωση της ιστορικής Μονής ΣΟΥΜΕΛΑ, στον Πόντο.

Το έργο του, ΤΑΜΑΜΑ ενέπνευσε Ποντίους στιχουργούς και καλλιτέχνες, στην δημιουργία δύο ωδών, για την ηρωίδα του έργου. Ερμηνεύονται αντίστοιχα από την Χρήστο Παπαδόπουλο και τον Βασίλη Μιχαηλίδη.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Α) ΤΟΥΡΚΙΑ: 33 Δημόσιες ομιλίες, 45 δημοσιεύσεις σε εφημερίδες και περιοδικά, 10 Παρουσιάσεις σε τηλεοπτικές εκπομπές.

Β) ΕΛΛΑΔΑ: 415 Διαλέξεις, 28 Πανηγυρικοί Γενοκτονίας, 120 δημοσιεύματα, σε ημερήσιο και περιοδικό τύπο, 88 τηλεοπτικές παρουσιάσεις, 389 Ραδιοφωνικές εκπομπές.

Γ) ΚΑΝΑΔΑ: 45 Δημοσιεύματα, σε ελληνόφωνο τύπο.

Δ) ΓΕΡΜΑΝΙΑ: και Βέλγιο: 42 διαλέξεις και Πανηγυρικοί.

Ε) ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ: 8 διαλέξεις και πανηγυρικοί Γενοκτονίας.

ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΦΩΚΑΙΑ Ιωνίας, με Π. Φώκαια Αττικής και Ν. Φώκαια Χαλκιδικής.

ΣΟΥΡΜΕΝΑ Πόντου, με Ν. ΣΟΥΡΜΕΝΑ Αθηνών.

Α) Σύμπραξη στη γαλλική ταινία : ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ.

Β) Σενάριο μεταφοράς του έργου ΤΑΜΑΜΑ στο θέατρο σε ποντιακή διάλεκτο.

Ο ακούραστος
δρομέας
της Νέας
Τραπεζούντας
Δημήτρης
Γρηγοριάδης

Με πολλές συμμετοχές και σημαντικές διακρίσεις για μια ακόμη χρονιά έκλεισε το 2015 για τον συγχωριανό μας και μέλος του Συλλόγου Υψηλάντης δρομέα Δημήτρη Γρηγοριάδη, ο οποίος προβάλλει με τον καλύτερο τρόπο την Νέα Τραπεζούντα και το Σύλλογό μας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου του εύχεται πάντα υγεία, καλά τρεξίματα και πολλές διακρίσεις.

Παρακάτω παρατίθεται πίνακας με όλες του τις συμμετοχές, και φωτογραφίες από κάποιους αγώνες που πήρε μέρος.

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου
Αλέξανδρος Υψηλάντης

Α/Α	ΑΓΩΝΑΣ	ΑΠΟΣΤΑΣΗ (ΧΛΜ)	ΤΟΠΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΠΙΔΟΣΗ	ΣΕΙΡΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ
1	ΗΜΙΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΠΗΛΙΟΥ	23,0	ΑΓΡΙΑ ΒΟΛΟΥ	05-04-2015	2:47:31	18ος / 58 αθλητές
2	SFENDAMI MOUNTAIN FESTIVAL	23,0	ΣΦΕΝΔΑΜΗ	19-04-2015	2:31:24	21ος / 85 αθλητές
3	SOUGLIANI TRAIL	24,0	ΣΤΑΥΡΟΣ	26-04-2015	3:28:12	32ος / 116 αθλητές
4	ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΣ ΑΓΩΝΑΣ	10,0	ΛΑΡΙΣΑ	10-05-2015	0:42:53	14ος / 78 αθλητές
5	ΑΠΑΝ ΣΟ ΡΑΚΑΝΟΠΟΝ	15,5	ΕΠΙΤΑΛΟΦΟΣ ΚΙΛΚΙΣ	17-05-2015	1:36:52	30ος / 322 αθλητές
6	URSA TRAIL	40,0	ΜΕΤΣΟΒΟ	24-05-2015	6:10:36	139ος / 296 αθλητές
7	VOLOS REGIONAL TRAIL	24,5	ΒΟΛΟΣ	14-06-2015	3:10:37	33ος / 98 αθλητές
8	ΑΓΩΝΑΣ ΟΡΕΙΝΟΥ ΤΡΕΞΙΜΑΤΟΣ ΞΗΡΟΛΙΒΑΔΟΥ	14,5	ΞΗΡΟΛΙΒΑΔΟ ΗΜΑΘΙΑΣ	05-07-2015	1:10:35	59ος / 280 αθλητές
9	ΦΑΕΘΟΝ ΟΛΥΜΠΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝ	44,0	ΚΟΚΚΙΝΟΠΗΛΟΣ ΕΛΛΑΣΣΟΝΑΣ	12-07-2015	9:01:04	64ος / 204 αθλητές
10	ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΟΛΥΜΠΟΥ	41,8	ΛΙΤΟΧΩΡΟ	06-09-2015	6:33:45	96ος / 309 αθλητές
11	ΓΥΡΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	30,0	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	27-09-2015	2:29:37	207ος / 834 αθλητές
12	ΕΟΡΔΑΪΚΟΣ ΗΜΙΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ	21,1	ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ	04-10-2015	1:45:03	52ος / 145 αθλητές
13	ΝΥΧΤΕΡΙΝΟΣ ΗΜΙΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ	21,1	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	10-10-2015	1:37:31	464ος / 3047 αθλητές
14	ΑΥΘΕΤΙΚΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΣΥΖΑΛΟΣ	42,2	ΑΘΗΝΑ	08-11-2015	3:34:29	980ος / 11834 αθλητές
15	ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ	27,0	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	15-11-2015	2:31:07	22ος / 99 αθλητές
16	ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ	16,4	ΡΟΔΟΧΩΡΙ ΝΑΟΥΣΑΣ	28-11-2015	1:23:57	13ος / 122 αθλητές
17	ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟΣ ΕΝΙΠΕΑΣ	24,2	ΛΙΤΟΧΩΡΟ	13-12-2015	3:23:41	134ος / 438 αθλητές

του Γιώργου Αραβίδη
Συνταξιούχο ΟΤΕ

Λίγα λόγια αγάπης στον απόδημο Ελληνισμό όπου γης για τον καινούργιο χρόνο 2016

Αγαπητοί μου πόντιοι (οφίτες), φιλοπόντιοι, τραντέλληνες, πανέλληνες. Εσείς που αφήσατε την γεννέτηρα γη σας και ξενητεύηκατε στα πέρατα της οικουμένης να αγαπάτε και να λατρεύετε την ιδιαίτερη πατρίδα σας, κρατώντας δυνατά τον πολιτισμό, τις παραδόσεις μας, τα ήθη και τα έθιμα από την ιδιαίτερη περιοχή που κατάγεστε. Εσείς όπως αναφέρω και στην αρχή, είσατε τριάντα φορές Έλληνες περισσότερο από εμάς της Μητροπολιτικής Ελλάδας. Ο αείμνηστος τραγουδιστής Καζαντζίδης λέει στο τραγούδι του «Σα ξένα είμαι Έλληνας και στην Ελλάδα ξένος».

Σας δείνω ευχή και συμβουλή να κρατάτε δυνατά τις ρίζες της φυλής μας. Αυτό θα το διατηρήσετε με τον θρησκευτικό σας γάμο, με ομοεθνείς μας, με Έλληνες και Ελληνίδες. Αναφέρω σχετικά παρακάτω, αλλιώς σε δύο ή τρεις γενιές θα ξεκόψετε τελείως από τις Ελληνικές ρίζες.

Επίσης σας επισημάνω ότι σε τρεις ή τέσσερις δεκαετίες εδώ στην Ελλάδα θα είμαστε μειονότητα. Οι μουσουλμάνοι θα είναι σε πληθυσμό δύο φορές και πλέον περισσότεροι.

Η Εκκλησία ο άξονας του απόδημου Ελληνισμού

Ο απόδημος ελληνισμός με το πέρασμα του χρόνου αλλοιώνεται και χάνεται για την μητέρα Πατρίδα. Οι νεότερες γενιές παντρεύονται με αλλοεθνείς, με αποτέλεσμα οι οικογένειες να χάνουν την εθνική τους ταυτότητα και τα παιδιά τους να απομακρύνονται από τις ρίζες της φυλής μας.

Αυτό το γεγονός πρέπει να μας εμβάλλει σε πολλές ανησυχίες, διότι χάνεται ο ελληνισμός του εξωτερικού, ο οποίος για την Πατρίδα μας αποτελεί ισχυρή

δύναμη για την προώθηση των εθνικών μας συμφερόντων. Για ό,τι συμβαίνει βεβαίως δεν φταίει μόνο ο χρόνος, δεν ευθύνονται μόνο τα παιδιά των Ελλήνων του εξωτερικού, αλλά και η μητέρα Πατρίδα, η οποία δεν επέδειξε το απαραίτητο ενδιαφέρον για τον κόσμο απόδημο ελληνισμό με τη δημιουργία διαύλων θερμής επικοινωνίας μεταξύ τους.

Εμείς πιστεύουμε ότι η Εκκλησία μπορεί να προσφέρει πολλά στον απόδημο ελληνισμό με την παρουσία της, διότι αυτή είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ του απόδημου και του μητροπολιτικού ελληνισμού και η μοναδική δύναμη η οποία μπορεί να διατηρήσει ζωντανό και ακμαίο το ορθόδοξο φρόνημα, να διαφυλάξει τον γνήσιο πατριωτισμό των Ελλήνων και να καλλιεργήσει την ελληνική γλώσσα. Δηλαδή, αυτά τα στοιχεία της ταυτότητας του ελληνικού μας γένους.

Οι ταγοί της εκκλησίας, όπου γης βρίσκονται, επωμίζονται τεράστιες ευθύνες, τις οποίες οφείλουν να συνειδητοποιήσουν και κατά το δυνατότερο να ανταποκριθούν στο χρέος τους.

Η Εκκλησία αιωνόβιος θεσμός, ο οποίος καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της ζωής του ανθρώπου.

Υπάρχουν ιστορικές προδιαγραφές, οι οποίες έχουν συνδέσει τόσο στενά την ορθοδοξία με τον ελληνισμό, ώστε αυτά πηγαίνουν όλα μαζί και αυτό το βλέπουμε ιδιαίτερα στον απόδημο Ελληνισμό. Στην ξενιτιά λειτουργεί πάρα πολύ όμορφα η θρησκεία, η ορθοδοξία και η εκκλησία σαν συνδετικός δεσμός μεταξύ των Ελλήνων. Οι Έλληνες που ζουν έξω αισθάνονται την ανάγκη ενός σημείου αναφοράς και ενός πόλου γύρω από τον οποίο θα εξελύσσετε η ζωή τους.

Ο Χριστιανισμός είναι ο φορέας αξιών, της ειρήνης, της αλληλεγγύης, του σεβασμού του ανθρώπου που αποτελούν τα ίδια τα θεμέλια της κοινωνίας.

Ένας ακόμη νέος χρόνος 2016

Ανέτειλε το 2016. Καινούργιος χρόνος. Έδωσε και έσβησε το 2015. Έγινε παρελθόν μαζί με όλα τα άλλα χρόνια που πέρασαν. Υποδεχθήκαμε το 2016, με πολλές ευχές, προσδοκίες και όνειρα.

Κάθε φορά όμως που γιορτάζουμε την αλλαγή του χρόνου, μαζί με τη χαρά για την είσοδό μας στον καινούργιο χρόνο, πρέπει να σκεπτόμαστε ότι και εμείς αλλάζουμε και γερνούμε. Γιατί όλοι μας ανεξαιρέτως έχουμε προχωρήσει κατά ένα έτος και βρισκόμαστε πλησιέστερα προς το τέρμα της επίγειας ζωής μας.

Ζούμε όλοι μας μέσα στο χρόνο. Και σ' αυτόν όλα είναι «ρέοντα και συρόμενα». Όσα πραγματοποιούνται μέσα στο χρόνο, συνεχώς μεταβάλλονται και περνούν. Κανένα από τα ανθρώπινα πράγματα δεν είναι βέβαιο, σταθερό, ακίνητο και αμετάβλητο. Ο κόσμος ο υλικός, ο μάταιος περνά και φεύγει. Όπως επίσης περνά και χάνεται η επιθυμία που προκαλούν τα αγαθά και οι απολαύσεις αυτού του υλικού κόσμου (Αΐω. Β' 17).

Η χώρα μας έχει φτάσει σε έσχατο σημείο ηθικής και οικονομικής παρακμής. Εάν τα αντανάκλαστικά μας δεν έχουν υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη, κανονικά πρέπει να αρχίσει μια αναγεννητική προσπάθεια. Η αγανάκτηση του λαού μας είναι τόσο μεγάλη, που υποκρύπτει μια επικίνδυνη δυναμική.

Οι πολιτικοί της Ελλάδος, αντί να αλληλοκατηγορούνται, πρέπει να αναγνωρίσουν την ευθύνη τους για τη σημερινή κατάντια μας και να φροντίσουν μαζί με τις πνευματικές δυνάμεις του τόπου για την εξεύρεση λύσεως.

Τα αποτελέσματα θα είναι πιο δραστηρικά αν ληφθούν υπόψη τα λεχθέντα από τον Ισοκράτη στον Αρεοπαγίτικο λόγο: «Δεν εγκαθίδρυσαν πολίτευμα που να εκπαιδεύει τους πολίτες με τρόπο που να θεωρούν δημοκρατία την ασυδοσία, ελευθερία την παρανομία, ισονομία την ελευθεροστομία και ευτυχία τη

δυνατότητα να κάνει κάποιος τούτα».

Αναμφιβόλως, η αρχή κάθε νέου χρόνου αποτελεί για όλους μας αφορμή χαράς και ευφροσύνης. Χαιρόμαστε κάθε φορά που αλλάζει η χρονιά, γιατί ο χρόνος που φεύγει, παίρνει μαζί του όλες τις δυσάρεστες στιγμές, τα άσχημα συναισθήματα, όλες τις αγωνίες και τις λύπες που μας έδωσε.

Χαιρόμαστε γιατί ένας νέος χρόνος κάνει την εμφάνισή του. Και όπως κάθε τι καινούργιο το περιμένουμε με προσμονή και λαχτάρα, έτσι και στον καινούργιο χρόνο έχουμε στηρίξει όλες τις ελπίδες μας για ένα καλύτερο άυριο, για μια ζωή χωρίς αρρώστια και πόνο, χωρίς τον εφιάλτη του θανάτου, γεμάτη ευτυχία και χαρά.

Χαιρόμαστε επίσης, γιατί ο νέος χρόνος, μπαίνοντας, μας βρίσκει συντροφιά με αγαπημένους δικούς μας ανθρώπους και γεμάτους με όλες τις δωρεές και τις ευλογίες που η αγάπη του Θεού πλουσιοπάροχα μας δώρισε.

Ένας χρόνος έφυγε, ένας νέος ήρθε. Ό,τι δεν μπορέσαμε να κάνουμε στον προηγούμενο, ας βάλουμε τώρα στην αρχή στόχο, να το πραγματοποιήσουμε μέσα στον καινούργιο χρόνο. Κύριο και βασικό μέλημά μας ας είναι η σωτηρία της ψυχής μας. Οι πράξεις μας ας είναι ντυμένες με την σύνεση και την ταπεινοφροσύνη. Ας δοξάζουμε και ας υμνούμε τον Κύριο, για το πολύτιμο δώρο του νέου χρόνου που μας χάρισε και ας τον παρακαλούμε να μας φωτίζει και να κατευθύνει τα βήματά μας και την νέα χρονιά που προβάλλει μπροστά μας, ώστε να μετατρέψουμε τον χρόνο της ζωής μας, τις μέρες και τις ώρες μας, σε καιρό μετανοίας και αγιασμού.

Εύχομαι ευτυχισμένο το νέο έτος που πρόβαλε και να είναι για τον καθένα μας έτος χαρούμενο, ειρηνικό, ευλογημένο, σωτήριο, γεμάτο από μάχες, νίκες και θριάμβους. Αυτό είναι και το μήνυμα που στέλνει σήμερα η εκκλησία σε όλα τα παιδιά της. Αμήν.

Φιλολογικό μνημόσυνο για τον Πολυχρόνη Ενεπεκίδη από τους Ποντιακούς Συλλόγους του Ν. Πιερίας

Με πρωτοβουλία των Ποντιακών Συλλόγων Ν.Πιερίας και σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Οργανισμό Δήμου Κατερίνης πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 22 Νοεμβρίου και ώρα 11 π.μ. στην επάνω αίθουσα του Συνεδριακού Κέντρου Κατερίνης, φιλολογικό μνημόσυνο εις μνήμην του Ακαδημαϊκού Πολυχρόνη Ενεπεκίδη καθηγητή στην έδρα Βυζαντινών και Νεοελληνικών σπουδών του Πανεπιστημίου της Βιέννης και Διευθυντή του Ινστιτούτου Βυζαντινών σπουδών, με θέμα: «Ο ΕΥΠΑΤΡΙΔΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ ΠΟΝΤΙΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ, ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΕΝΕΠΕΚΙΔΗΣ».

Η εκδήλωση εντάχθηκε στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων «ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΕΙΑ 2015» και κεντρικός ομιλητής ήταν ο Θεολόγος-Δόκτωρ Νεώτερης Ιστορίας κ. Θεόδωρος Κυριακίδης, ο οποίος αναφέρθηκε στη ζωή και το έργο του διεθνούς ακτινοβολίας ιστορικού, ενώ παρουσίασε ένα σπάνιο και πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό για τον Πολυχρόνη Ενεπεκίδη. Την παρουσίαση της εκδήλωσης ανέλαβε εκ μέρους των Ποντιακών Συλλόγων ο κ. Δημήτριος Αμπερίδης, και στον ομιλητή τα Ποντιακά Σωματεία του νομού προσέφεραν ένα βιβλίο με τα Αρχαιολογικά Ευρήματα της βόρειας Πιερίας.

Μετά την ομιλία του κ. Κυριακίδη το φιλολογικό μνημόσυνο έκλεισε με την μεικτή χορωδία των Ποντιακών Συλλόγων του Νομού, Παναγίας Σουμελάς Κατερίνης,

Ένωσης Ποντίων Πιερίας, και Αλέξανδρου Υψηλάντη Νέας Τραπεζούντας. Εκ μέρους του Δήμου Κατερίνης τίμησαν με την παρουσία τους το μνημόσυνο ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Οργανισμού Κατερίνης κ. Θεόδωρος Παυλίδης και η δημοτική σύμβουλος κ. Ροδή Ελευθεριάδου.

Το παρόν έδωσε και ο κ. Ιωάννης Καζνταρίδης Διευθυντής της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Πιερίας, φορείς του Ν. Πιερίας και πολλά μέλη των Ποντιακών Συλλόγων του Νομού Πιερίας.

Επιμέλεια Βασίλειος Παραδεισόπουλος

Από το άφητο της Τραχιάς

Ταξίδι στο χρόνο μέσα από το πλούσιο
φωτογραφικό αρχείο του συλλόγου μας.

Αρχείο : Συλλόγου "Υψηλάντη"

Ημέρα της πανήγυρης της Ζωοδόχου Πηγής στην πλατεία της Νέας Τραπεζούντας.

Οφίτες στην πανήγυρη της Αγίας Τριάδος στον Κάτω Άγιο Ιωάννη.

Επίσκεψη νέων του χωριού στο εργοστάσιο ξυλείας στην οδό 25 Μαρτίου στην Κατερίνη (στο βάθος η οικία "Τσαλόπουλου")

Μετά απ' το πριν

Μια κάμερα είμαστε
που καταγράφει εικόνα και ήχο
αποτυπώνοντας συνεχώς το τώρα
που υπήρξε.

Το οτιδήποτε ζούμε τώρα
Χάνεται στο παρελθόν αμέσως
Αυτό που βιώσαμε μόλις τώρα
Μπορούμε να το αφηγηθούμε
επειδή πέρασε.

Υπάρχουμε συνεχώς στο μέλλον
κι έτσι σαν άλλοι θεατές
συνεχώς το πριν παρακολουθούμε.

Τάμαθες τα «ΝΕΑ»;
Τα ΝΕΑ έχουν ήδη γίνει παλιά
αφού μεσολάβησε κάποιος χρόνος
για να τα μάθουμε, να τα γνωρίσουμε.

Μεταξύ γεγονότος και αφηγήσεως
πέρασε κάποιος χρόνος, όποιος και
νάσαι, που ακυρώνει τον όρο ΝΕΑ.

Στην χρονική στιγμή
αντιλαμβανόμαστε τους ήχους, εικόνες
και ως άνθρωποι βιώνουμε τα
συναίσθηματα,
που μας προκαλούν.

Τα δρώμενα που συμβαίνουν στον
κόσμο μας, στο περιβάλλον μας
τα καταγράφουμε συνεχώς.

Όπως η φωτογραφική μηχανή
καταγράφει την στιγμή του
παρελθόντος, έτσι κι 'εμείς
είμαστε ένα αρχείο συμβάντων
του παρελθόντος.
Είμαστε πάντα στο μετά απ' το πριν.

Παρατηρητές μιας άλλης πραγματικότητας
συνεχώς, αφού κι εμείς
και τα πάντα συνεχώς αλλάζουν.
Αφού ο ίδιος μας ο εαυτός άλλαξε
αλλιώς τα πάντα αντιλαμβάνεται
και αισθάνεται.

Είμαστε ο καθένας μια μοναδική
ξεχωριστή ταινία φτιαγμένη
απ' τους προγόνους μας
με συγκεκριμένες προδιαγραφές
που καταγράφει με διαφορετική αντίληψη
του καθένα, της ζωής τα δρώμενα.
Εικόνες, ήχους, συναίσθηματα, αισθήσεις.
Προσθέτοντας συνεχώς τα στιγμιαία η ταινία
συνεχώς εμπλουτίζεται.

Άλλο σκέφτηκα να κάνω
κι άλλο έκανα, λέμε.

Μα γιατί όταν σκεφτόμουν αυτό που
θάθελα να κάνω μέχρις ότου να
το κάνω πέρασε κάποιος χρόνος που άλλαξε
όλα τα δεδομένα.

Άλλαξε εμάς και τον περιβάλλοντα χώρο.
Δεν είμαστε οι ίδιοι όπως πριν.
Αποφασίσαμε αλλιώς ως άλλοι.
Γιατί μετά το ΤΩΡΑ είμαστε στο ΜΕΤΑ.
Δεν θα συναντήσω ποτέ το αύριο
αφού για να συμβεί
πρέπει να γίνει ΣΗΜΕΡΑ!

Αύριο είναι Δευτέρα.
Μόλις έρθει η Δευτέρα είναι
ΣΗΜΕΡΑ.
Το αύριο είναι Τρίτη.

Στο Σήμερα στο Τώρα στιγμή
εμπεριέχεται το παρελθόν το παρόν
και το μέλλον.

Εμείς και τα πάντα
ζούμε στο συνεχές
ΜΕΛΛΟΝ.

Μόνο το τίποτα δεν αλλάζει
γιατί δεν έχει αρχή και τέλος
μήκος, πλάτος, χρόνο, χώρο.
Η ύπαρξη συνεχώς μεταβάλλεται
βαίνοντας προς το μέλλον.

Τ' αστέρια στον ουρανό
ενδοχόμενως νάχουν σβήσει εδώ και
εκατομμύρια χρόνια πριν,
μα βλέπουμε το φως τους τώρα

Είναι δηλαδή το μέλλον
η προβολή του παρελθόντος
«Αλίμονο αν ζεις με αναμνήσεις
εγήρασης»

Γιατί ξεδεύεις τον χρόνο
της ζωής του μέλλοντός σου!

Στράτος Τσιρβούλης